

Fő pénzforrásuktól megfosztva sem mondanának le a programokról

Hatalmas érvágás a marosvásárhelyi könyvvásárnak

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Fotó: Nagy Tibor

Pénzügyi erőforrásai jelentős részétől fosztotta meg a jövő hét közepén kezdődő marosvásárhelyi nemzetközi könyvvásárt a kormány megszorító intézkedéseket tartalmazó sürgősségi kormányrendelete, amely megtiltja a helyi, illetve megyei önkormányzatoknak, hogy saját költségvetésükből ebben az időszakban kulturális rendezvényeket támogassa-

nak. Az áldatlan helyzetről és a lehetséges megoldásokról a tegnapi délelőtti sajtótájékoztatón számoltak be a szervezők.

Nagy Székely Ildikó

(Folytatás a 4. oldalon)

Elment a fotógaléria igazgatója

Kísérletező típus volt, kollázstechnikával is próbálkozott, meglepő képtársításokkal fogalmazta meg mondanivalóját a fényképeken, amelyekkel több száz kiállításon vett részt, többször pedig egyéni tárlaton is bemutatva őket.

2.

Érzelmi mélységek és magasságok

Ehhez hozzájárult a lélektani felkészülés is. Olvastam a gyász folyamatairól, sajátosságairól. Megnéztem, hogy hasonló tematikájú filmekben hogyan közelítik meg a gyászfeldolgozást más színészek.

5.

A falu ékessége lett a csekelaki új templom

Nagyon sokat gyötrődünk a presbitériummal, hogy mi legyen. Bontsuk le a tornyot, s maradjon meg a templomhajó? De a templomot nem igazán használtuk, mert nem volt benne fűtés soha!

6.

OPTICA OPTOFARM

SZOLGÁLTATÁSAINK

- ingyenes szemüveg felírás számítógépes szemvizsgálattal
- látásjavítás szemüveggel és kontaktlencsével
- szembetegségek diagnosztizálása és kezelése
- optikai koherencia tomográfiai vizsgálat (OCT)
- színtévesztés (daltonizmus) diagnosztizálása és javítása (speciális szemüvegekkel)
- legmodernebb készülékekkel végzett szemnyomásmérés
- zöldhályog és retina elváltozások diagnosztizálása és kezelése (lézeres fotokoagulációs kezelés)
- szürkehályog műtétek járóbetegként (ultrahangos fakoemulszifikációs technológiával)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek alkalmazottainak (szerződéssel külön kedvezmények)
- gyerekvizsgálatok speciális autorefraktométerrel (kellemetlen pupillatágítás nélkül, kontakt nélkül)

Aktuális

A monarchia és „a Föld legősibb lakói”

Mózes Edith

Az Osztrák-Magyar Monarchia elleni per szimbolikus tárgyalására gyűlt össze múlt csütörtökön a Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) dévai elnöke, Gabriel Pleșa USR-s polgármester és Gheorghe Funar Gyulafehérváron.

A szimbolikusnak mondott, de a kezdeményezők szerint „nagy történelmi következményekkel járó” tárgyalást a Horea, Cloșca és Crișan kivégzése miatt szervezték meg – tessék megkapaszkodni! – 2023-ban.

Csütörtökön tehát Gyulafehérváron egy trikolórral leterített kis asztalka köré gyűlt össze a fent említett három úriember és még két AUR-os hölgy. A gyűlés – avagy szimbolikus tárgyalás – vádlottja az Osztrák-Magyar Monarchia (!!) volt az 1784-ben Horea, Cloșca és Crișan ellen elkövetett bűnei miatt.

Közben a hangszóróból zengett, hogy a jelenlevők mindannyian Horea leszármazottjai, az asztal mögött pedig egy férfi horgászbokra tűzött zászlót lengetett.

A „nagy történelmi következményekkel járó” tárgyalást Laurean Stănculescu, a helyi sajtó szerint önjelölt író, újságíró, irodalomtörténész nyitotta meg, ő volt a „történelmi ügyész”, a többiek voltak a döntőbírók, de tanúkat is hívtak, hogy a per „bevonuljon a történelembe”.

A „történelmi ügyész” hozta a bizonyítékokat, amelyek – mint mondta –

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER
7., kedd
A Nap kel
7 óra 1 perckor,
lenyugszik
17 órakor.
Az év 311. napja,
hátravan 54 nap.

✦ *Isten éltesse!*

Ma REZSŐ, holnap ZSOMBOR napja.
ZSOMBOR: régi magyar személynév, a krónikák szerint az erdélyi Gyula vajda apja viselte ezt a nevet. Jelentése (talán): bölény.

IDŐJÁRÁS
Változékony
Hőmérséklet:
max. 17 °C
min. 7 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. november 6.

1 EUR	4,9695
1 USD	4,6224
100 HUF	1,3093
1 g ARANY	295,2551

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszerűség szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Adománygyűjtés Máté Dalma műtétjére

A Kamaszok ifjúsági színtársulat, a mozgássérültek Olimpikus Sportegyesülete és a Dalma Mosolya Egyesület adománygyűjtést indít Máté Dalma műtétjének anyagi támogatására. A 17 éves Dalma – a II. Rákóczi Ferenc katolikus teológiai líceum éltanulója, számos elismerés és díj tulajdonosa (pl. újságírói díj) – mozgássérült, tetraparézissel született, és létfontosságú műtétre van szüksége. A beavatkozásra jövő év februárjában kerülne sor, ára 5000 euró, amihez hozzáadódik a felépülési időszak kiadásai. Emellett Dalma utazási költségeit, szállását és kísérelését is biztosítani kell. Akinek van anyagi lehetősége az ügy mellé állni, a RO46TRLRONCRT0524106901 bankszámlaszámra utalhatja adományát. Bővebb tájékoztatás az Olimpikus Sportegyesületnél (tel. 0756-811-489, 0745-830-385) vagy a Kamaszok (0726-221-504) kérhető.

Megkezdődött a második modul

November 6-án, hétfőn visszatértek tanintézetekbe az óvodások és iskolások. Ezzel az iskolákban elkezdődött a második oktatási modul, ami december 22-ig tart. A tanítás a soron következő hivatalos szabadnapokon – Szent András napján, november 30-án, csütörtökön és december elsején, pénteken – szünetel.

Könyvbemutató Marosszentgyörgyön

November 9-én, csütörtökön 17 órakor a marosszentgyörgyi római katolikus plébánia tanácstermében Székely Szabó Zoltán Csillagos ég... című könyvét mutatja be Nagy Miklós Kund művészeti író. Közreműködik a marosvásárhelyi Cantuale kórus, házigazda Baricz Lajos.

700 éves a Szent György Lovagrend

A Szent György Lovagrend észak-erdélyi priorátusa alapításának 700. évfordulójára emlékeznek november 11-én, szombaton délelőtt 11 órakor. A rendezvény szentmisével kezdődik a marosszentgyörgyi katolikus templomban, majd a tanácsteremben dr. Makkai Gergely ismerteti a lovagrend történetét, amit rövid kulturális program követ.

Mesejátékok az Ariel Színházban

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházban november 7-én, kedden (ma) és 8-án, szerdán délelőtt 9.30-kor és 11 órakor Az ellopott hegedű című mesejátékokra várják a gyermekeket és felnőtt kísérőiket. Rendező Bonczidai Dezső. 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Zurinka című előadást játssza a társulat, Gavril Cadariu rendezésében.

Lakástűz emberáldozattal

Hétfőn reggel Gernyeszegre, egy lakásban keletkezett tűzhöz riasztották a szászrégeni tűzoltókat és rohammentőseket. A mentőegységek helyszínre érkezésekor a hetven négyzetméteres ingatlan mintegy húsz négyzetméterét borították lángok. A tűzoltóknak rövid időn belül sikerült eloltaniuk a tüzet. A lakásban egy személyt holtan találtak. A rendőrség megállapította, hogy egy 58 éves nő az áldozat. A holttestet a Marosvásárhelyi Kórháztani Intézetbe szállították, az ügyet a megyeszékhelyi törvényszéki ügyészség vette át.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

In memoriam Kucsera Jenő

Elment a fotógaléria igazgatója

Fotó: Gáll Márta Emese

Életének 82. évében elhunyt Kucsera Jenő fotóművész. Öntömorként dolgozott az Electromureşnél, talán a nehéz munkakörülményeket ellensúlyozandó fogta kezébe a fényképezőgépet, és indult el fényvadászatra. Több évtizede a marosvásárhelyi Marx József Fotóklub tagja. Ott volt már akkor, amikor a szakszervezetek megyei székházában többek között Marx József, Schnedarek Ervin, Török Gáspár, Bálint Zsigmond, Pálosi Ferenc ülték körbe az asztalt, és vitakoztak fotókról, kiválogatva azokat a képeket, amelyek világszerte öregbítették a klub hírnevét. Mindent fotózott. Kísérletező típus volt, kollázstechnikával is próbálkozott, meglepő képtársításokkal fogalmazta meg mondanivalóját a fényképeken, amelyekkel több száz kiállításon vett részt, többször pedig egyéni tárlaton is bemutatatta őket. A legutóbbi egyéni kiállítását 80 éves korában szervezte a klub a Várgalériában. Kiemelhetjük a passiójátékáról készült, néhány éve az unitárius egyházközösség kiállítótermében bemutatott művészi képriportsorozatát is. Azt írta közösségi oldalán foglalkozásáról, hogy „állandóan be voltam osztva, már nyugdíjas vagyok”. Az állandó beosztás azt is jelentette, hogy elvállalta és évekig gondozta a fotóklub Várgalériáját. Amikor a klub átvette

a várbán az egykori katonai szállás leromlott állapotban levő első emeleti termeit, a fotóklubos kollégák együtt, kétkezi munkával hozták elfogadható állapotba a helyiségeket. A munkában oroszlánrészt vállalt Kucsera Jenő is. Fogadta a látogatókat, javította a képkereteket, szinte második otthona lett a galéria. Házigazdaként több kiállítás-megnyitón is felszólalt. Finom humora mindig derűt csalt az arcokra, és sokszor saját verseivel is gazdagította az élményt. Akkor is eljött a találkozókra, miután a klub székhelye átköltözött a Szűcsök bástyájába, és mindig jelen volt, amikor segíteni kellett a kiállítások rendezésében vagy a fotóklub bármilyen más tevékenységében. Részt vett több fotótáborban, anyaggyűjtő hétvégén, mindig készen állt, ha újabb témát, helyszínt kellett felfedezni, bejárni a kamerával. Emlékét őrzik majd fényképei, a fotóklub tagjai, azok a fotóművészetet kedvelő marosvásárhelyiek (és nem csak ők), akik legalább egyszer betévedtek a galériába, és egy-egy kiállításon Kucsera Jenő sajátos tárlatvezetésével nézhették végig a fotókat. Most már az égi galériát rendezzi, azzal a bizonyossággal, hogy a klub tagjaként jól végezte „beosztását”. Búcsúznak tőle a marosvásárhelyi Marx József Fotóklub tagjai.

Megjelent a Korunk novemberi lapszáma

Dokumentumfilmek

A dokumentumfilm létrejötté a mozi 1885-ös születésének időpontjára datálható. Jelentősége korszakokként változik. Az elmúlt húsz évben a mozgóképi emlékek szakszerű és rendszerszerű digitalizálásának, illetve a megváltozott alkotói, filmszolgáltatói és fogyasztási szokásoknak köszönhetően a műfaj ismét jelentős társadalomformáló szerepet töltött be. A tematikus szám a dokumentumfilmhez köthető társtudományi perspektívák-

ból tekint rá a filmes műfajra, elidőzve a dokumentumfilm-művészet és dokumentumfilm-elmélet különféle állomásain, vizsgálva a dokumentumfilm önművelési változatait, a kamera jelenlétének implikációit a megmutatott jelenségekre nézve. A lapszám szerzői: Beretvás Gábor, Csibi László, Demény Péter, Dér Asia, Gerencsér Péter, Gömöri György, Győri Zolt, Pintér Judit Nóra, Pócsik Andrea, Sárközy Réka, Stóhr Lóránt, Szabó Elemér.

RENDEZVÉNYEK

Nagybányai remekművek a marosvásárhelyi Várgalériában

November 8-án, szerdán 17 órakor nyílik meg a világhírű nagybányai festőiskola egyedülálló alkotásaiból összeállított Nagybányai remekművek című kiállítás Marosvásárhelyen, a Várgalériában. A tárlat január 7-ig látogatható, keddtől vasárnapig 10–18 óra között. A belépés díjtalan.

Hangverseny a palotabálon

Palotabált tartanak november 10-én, pénteken este a Kultúrpalota nagytermében. A különleges eseményen

18.30-tól hangverseny lesz, amelyen a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zenekaráról Pablo Boggiano ausztriai karmester vezényli, szólisták: Cristina Vlaicu szoprán és Nemes Tibor tenor.

Berecz András előadása a Spectrum Színházban

November 10-én, pénteken este 7 órától Berecz András Mese a muzsikáról, avagy száz marha – egy lantért című kalandos, vidám ógörög zenefilozófiai előadásával örvendeztetni meg a marosvásárhelyi Spectrum Színház közönségét. Helyfoglalás a 0744-301-875-ös telefonszámon. A jegyek a Spectrum Színház jegypénztárában válthatók ki hétköznaponként 9 és 13 óra között.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐ:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Hatalmas érvágás a marosvásárhelyi könyvvásárnak

(Folytatás az 1. oldalról)

A rangos szemlének otthont adó Nemzeti Színház emeleti előterében elsőként Káli Király István, a főszerző Romániai Magyar Könyves Céh elnöke osztotta meg gondolatait a média képviselőivel.

– Nem kívánom kommentálni, hogy a kormány sürgősségi rendelete erkölcsileg és anyagilag mekkora kárt okoz az egész országnak. Kimondottan arra szeretnék kitérni, hogy nekünk ez mekkora gondot okoz, hogy jóformán lehetetlen helyzet elé állít abból a szempontból, hogy mindazt, amit elterveztünk, megvalósítsuk. Konkrétan a támogatásaink közel 70 százalékát vonták meg tőlünk, ami elmondhatatlanul sok, arról nem is beszélve, hogy utólagos elszámolásokról lévén szó, mi már a saját forrásainkból közel 60 ezer lejt elköltöttünk, amit nagy valószínűséggel senki nem fog nekünk visszaadni. Kétszer tartottunk sürgősségi tanácskozást arról, hogy hogyan oldjuk meg ezt a helyzetet, és úgy döntöttünk, hogy Marosvásárhely érdeklődő közönsége, könyvbarátai nem érdemlik meg, hogy katasztrófális hatással legyen rájuk ez

az ostoba kormányrendelet, ezért megpróbáltuk az eltervezték szerint valamennyi programunkat megtartani. Ehhez felmértük a forrásainkat, és kiderült, hogy jelenleg körülbelül 50 ezer lejt hiányzik ahhoz, hogy mindazt megvalósítsuk, amivel szeretnénk volna megajándékozni Marosvásárhelyt és nem csak.

Sanzonest helyett színdarab

A kormányrendelet azon cikkelye, amely megtiltja, hogy az önkormányzatok idén a kultúrára pénzt költsenek, a könyvünnep kiegészítő rendezvényei közül elsősorban Pokorny Lia sanzonestjét érintette – tette hozzá Káli Király István, majd hangsúlyozta, hogy régóta nem találkozott annyi jóindulattal, mint amennyit a művésznő és menedzsere, Gönczi Dorka irányukban tanúsított. Mivel a vásárhelyi mellett egy szászrégeni előadásra szerződtek, a régáni önkormányzat azonban az új helyzetben nem tudja kifizetni a vállalását, a könyvvásár szervezői kénytelenek voltak a szerződés felbontását kérni. A szerződés kitétele szerint a vásár szervezőinek akkor is kötelességük lett volna kifizetni a

honoráriumot, ha az előadás elmarad, a színművésznő és menedzsere azonban a helyzet orvoslására felajánlott egy másik előadást, a négy szereplős *Válótársas* című darabot, Pokorny Lia főszerzékenységével.

– Hosszas megbeszélés után sikerült egyeztetnünk, most már csak az van hátra, hogy akik a sanzonestre jegyet vásároltak, elfogadják a módosítást – tette hozzá a könyvvásár főszerzője.

A lakosság segítségét kéri

Káli Király István arra is felhívta a figyelmet, hogy a rendezvénysorozatnak két aspektusa van: az egyik teljes mértékben a támogatásokra épül – ide tartoznak az irodalmi és gyermekprogramok, illetve a vetélkedők –, a másik programkategória költségeit az eladott jegyek árából próbálják fedezni.

– A Romániai Magyar Könyves Céh, a Marosvásárhelyi Kulturális Központ és a Pro-Kaart Egyesület nevében mindenkit felkérünk, hogy ha valamennyire is kíváncsi a belépőjeggyel kínált programokra, akkor váltson jegyet, jöjjön el, ezen ugyanis sok múlik, hiszen nem mindegy, hogy veszteséget termelünk-e, vagy sikerül legalább szinten tartani a bevételeinket. Ugyanakkor valamilyen összefogásra számíthatunk azok részéről, akik tehetősebbek – cégek, magánszemélyek –, hogy a hiányzó 50 ezer lejt sikerüljön előteremtenünk, és ne kelljen lemondanunk egyetlen programról sem. Megpróbáltuk felmérni, hogy melyik programpontról mondhatunk le, és úgy döntöttünk, hogy nem engedhetjük meg, hogy a Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár visszamondja a meghívásokat – szövegte le Káli Király István.

Amit el kellett engedni, és ami marad

Szepessy Előd, a Marosvásárhelyi Kulturális Központ igazgatója az elhangzottakhoz hozzáfűzte, hogy gyakorlatilag egyik napról a másikra veszítették el a polgármesteri hivatal és a megyei tanács támogatását, amit a két önkormányzat évek óta biztosít a könyvvásár számára. A két intézmény ezúttal is partnerként szándékozott segíteni a könyvünnep megszervezését, de hiába van erre anyagi le-

hetőségük, a kormányrendelet ellehetlenítette a támogatást. Szepessy Előd megerősítette, hogy egyetlen programpontról sem szeretnének lemondani, a könyvünnep bizonyos összetevőit azonban el kellett engedniük: nem lesz a vásárnak lapja, jóval szerényebb lesz a tér berendezése, és a szerzőket, műveket népszerűsítő, valamint a könyvvásáros irodalmi beszélgetéseket rögzítő videós tartalmak sem készülhetnek el.

– Két célt tűztünk ki magunk elé: egyrészt azt, hogy egyetlen szerzőnek se kelljen visszaszámolanunk a meghívást, másrészt, hogy egyetlen kiemelt program se maradjon el – emelte ki Szepessy Előd, majd a későbbiekben megjegyezte, hogy több mint ötven szerzőt várnak a könyvünnepre, akiknek az utazási költségeit, a szállását és étkezését is a vásár szervezői biztosítják a honorárium mellett. Ugyanakkor szeretnék átadni az Év Szerzője díjat is.

Krisár Ildikó, a Pro-Kaart Egyesület elnöke a gyermekprogramok kapcsán elmondta, hogy sok olyan szerzőt hívtak meg, akikkel író-olvasó találkozókat tartanának, ettől az élménytől nem fosztanak meg a kis könyvbarátokat, ugyanakkor az olvasójáték résztvevőinek is járna a jutalom, ahogy a korábbi években is.

A sajtótájékoztató végén Káli Király István így összegezte a szóban forgó sürgősségi kormányrendelet hatását:

– Több ezer nemkormányzati szervezet életét nyomorították meg, a tevékenységük megsemmisítésével pedig több millió romániai állampolgárt fosztottak meg a kulturális és társadalmi igények kielégítésétől. Eddig elképzelhetetlennek tartottam, hogy egy ország kormánya szabadon rendelkezzen a mások tulajdona fölött, hiszen itt nem arról van szó, hogy a kormány által leosztott pénzből nem kapjuk meg a támogatást, hanem az önkormányzatok saját pénzből.

A könyvvásár szervezőcsapata bizik abban, hogy Marosvásárhely kultúraszertető lakossága ezúttal is összefog, lehetőségeihez mérten segíti a könyvünnep megszervezését, a belépőjegyes előadások pedig telt ház előtt kerülhetnek bemutatásra.

Fotó: Nagy Tibor

Kirekesztésük ellen emeltek szót a román bukaresti kongresszusukon

A románokkal szembeni előítéletek és kirekesztés ellen emeltek szót a romániai roma közösségek kongresszusának szervezői vasárnap Bukarestben, míg a rendezvényen meghívottként felszólaló Marcel Ciolacu kormányfő és Kelemen Hunor RMDSZ-elnök is összefogásra és hatékony önszerveződésre biztatta a népszámlálási adatok szerint 3,4 százalékos lakosságárányt kitevő – nemzeti kisebbség képviselőit.

Az Agerpres hírügynökség szerint a rendezvényt kezdeményező Pro Európa Roma Párt (PRPE) hívására és annak jelképeit viselve több mint 4000 küldött érkezett buszokkal vasárnap a román fővárosba a roma közösségek kongresszusára. Az esemény alkalmából kiadott kiáltványában a PRPE felidézte: a románok több száz évig rabszolgaságban éltek, a második világháborúban pedig tömeges deportálást szenvedtek el, de az elnyomó és diszkriminatív bánásmód ellenére lojális polgárai maradtak Romániának.

„A történelem során őseink a többségi lakossággal vállalva áldozták fel magukat a román állam területi épségéért és szuverenitásáért. Bár román állampolgárok vagyunk, saját országunkban még mindig idegenekként kezelnek bennünket, a társadalom fekete bárányának tekint bennünket, és minden rosszért minket hibáztatnak, anélkül, hogy értékelnék a roma nép történelmi

hozzájárulását Románia kultúrájához és fejlődéséhez” – idézte az Agerpres a roma párt kiáltványát.

Nicolae Păun, a kongresszust szervező Pro Európa Roma Párt elnöke azt hangsúlyozta, hogy a roma közösség jövőképét népszerűsítő, 4150 küldött részvételével megszervezett esemény országos és európai szinten is egyedülálló, és azt kérte Marcel Ciolacu miniszterelnöktől és a többi jelen levő politikustól, hogy figyeljenek oda a roma közösségek problémáira, kéréseire.

A kongresszus résztvevőit romani nyelven köszöntő Ciolacu rámutatott, a szegénység és az oktatáshoz való hozzáférés problémájának megoldása nemcsak a roma közösség számára fontos, hanem az ország jövője szempontjából is jelentőséggel bír.

„Azt akarom, hogy a Román Romániáért elnevezésű programjuk szerves része legyen annak a társadalmi szerződésnek, amelyet a román államnak fel kell vállalnia minden polgárával szemben (...) Önök románok, de mindenekelőtt románok. Legyenek egészségesek, legyenek felelősek, és dolgozzunk együtt azért, hogy Románia olyan ország legyen, amilyenek szeretnénk!” – idézte az Agerpres a román miniszterelnök felhívását.

Kelemen Hunor beszédében kiemelte, ha a magyarok és a románok „nem lettek volna türelmesek Romániában, lehet, hogy teljesen másképp állnának a dolgok”. Az RMDSZ elnöke köszönetet mondott a román által az 1990-es marosvásárhelyi ese-

mények alatt tanúsított szolidaritásért. „Sosem fogjuk elfelejteni” – jelentette ki. Ugyanakkor arra buzdította a románokat, hogy vállalják fel identitásukat, nyelvüket, etnikumukat és kultúrájukat, mert így senki sem kerülheti meg őket.

„Úgy gondolom, hogy messze meghaladjátok a romániai magyarok számát, az első helyen álltok (a kisebbségek között), de nektek kell akarni és felmutatni, milyen erősek vagytok! Meg kell szerveznetek magatokat, a közösségeiteket, a roma pártot, és akkor hatékonyabbak lesztek” – biztatta a románok képviselőit az RMDSZ elnöke, hozzátéve: egy 10 százalékos roma, 7 százalékos magyar és 6 százalékos kisebbségi frakcióval a parlamentben a kisebbségek megkerülhetlenné válnának a bukaresti kormányalakításnál.

A legutóbbi, 2021-es adatokat rögzítő romániai népszámláláson – amelyen a 19 milliós ország két és fél millió polgára nem vallott nemzetiségről – az ismert nemzetiségű lakosság 3,44 százaléka vallotta magát romának. A PRPE felhívta a figyelmet, hogy a román országos számarányuknál sokkal magasabb – több mint tízszeres – arányt képviselnek a legfiatalabb, 20 év alatti lakosság körében, és jelentős szerepük lesz az ország jövőjének formálásában.

A románoknak – a többi 16 hivatalosan elismert (nem magyar) kisebbséghez hasonlóan – jelenleg egy képviselőjük van a bukaresti parlamentben. (MTI)

Csökken a kormánypartok népszerűsége

Csaknem 4 százalékponttal csökkent a bukaresti szociálliberális kormányt alkotó pártok támogatottsága szeptemberhez képest, míg a kisebb pártok erősödtek – derült ki a News.ro hírportál által megrendelt, hétfőn ismertetett friss felmérésből.

Az INSCOP közvélemény-kutató által október 23. és november 2. között telefonos módszerrel végzett felmérés eredménye szerint a biztos választási részvételt ígérő pártválasztók 28,7 százaléka a Marcel Ciolacu miniszterelnök vezette Szociáldemokrata Pártra (PSD) adná voksát, ha most rendeznék az egy év múlva esedékes parlamenti választásokat. Az INSCOP szeptemberi mérésénél a PSD még 31 százalékon állt.

Koalíciós partnere, a Nicolae Ciucă szenátusi házelnök által vezetett jobbközép Nemzeti Liberális Párt (PNL) támogatottsága 1,5 százalékponttal, 18,9 százalékra csökkent.

Hasonló mértékben csökkent a nacionalista Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) népszerűsége is: a többi parlamenti párt által szélsőségesnek tartott ellenzéki alakulat most a voksok 18,6 százalékára számíthat. Remus Stefuereac, az INSCOP igazgatója szerint ennek lehetséges magyarázata az, hogy az ultraradikális üzenetekre fogékony választók egy részét elviszi egy másik, újonnan alakult rendszerellenes párt, az – AUR-ból kizárt, a parlamentben rendszeresen botrányt keltő Diana Șoșoacă szenátor által alapított – SOS Romania, amely a szeptemberi 3,1-ről 4 százalékra növelte támogatottságát.

Két és fél százalékponttal, 14,6 százalékra erősödött a hagyományos pártokkal szemben kritikusa, a 2020-as választások után alakult jobbközép kormánykoalícióban kevesebb mint egy évig szerepet vállaló, szabadelvű Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR).

Az INSCOP szerint az RMDSZ is javított néhány tizedet: a voksok 4,9 százalékát kapná meg, ha most rendeznének parlamenti választásokat. A hatályos választási törvény akkor is lehetővé teszi a regionális pártok parlamenti képviseletét, ha nem érik el az országos 5 százalékos küszöböt, de legalább négy megyében megszerzik a voksok több mint 20 százalékát.

A kis pártok közül a Victor Ponta volt szociáldemokrata miniszterelnök által alapított Pro Romania népszerűsége emelkedett még a szeptemberi 1,5-ről 3,2 százalékra, de így sem lépne át az ötszázalékos parlamenti küszöböt. (MTI)

Érzelmi mélységek és magasságok

Exkluzív interjú Pál Emőke színésznővel

Szerdán az Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztiválon a hosszú játékfilmek egyikeként levetítették Csoma Sándor Magasságok és mélységek (2022) című alkotását, amely Eröss Zsolt magashegyi hegymászó feleségének vívódásait mutatja be, miután megtudta, hogy férje nem tért vissza az utolsó Kanacsendzöngá-expedícióról. Sterczel Hildát Pál Emőke, a Kolozsvári Állami Magyar Színház kiváló színművésze alakította. A filmszemle után a főszereplővel a forgatás kulisszatitkairól is beszélgettünk.

Vajda György

– Mikor és hogyan választott ki Csoma Sándor rendező a főszerepre?

– Csoma Sándor először a Fazekas Gyöngyi által 2014-ben készített *Saudade* című kisfilmben látott, és megjegyezte, hogy karakteres, úgy mond filmes arcom van. Amikor elkezdett gondolkodni azon, hogy filmet készít az Eröss Zsolt eltűnése után történetéről, és a filmtervvel támogatásra pályáztam, felhívott telefonon, és megkérdezte, hogy érdekelne-e a főszerep. Eljött Kolozsvárra, részletesebben megosztotta velem a tervét, fotókat is készített rólam. Utólag elmondta, hogy az egyiket a laptop képernyővédőjeként használta, és amikor elakadt a forgatókönyviráson, akkor a fotóm ösztönözte a munka folytatásához. Azt tudni kell, hogy Csoma Sándor úgy dolgozik, hogy először kiválasztja a színészt a szerepre, és utána írja meg a forgatókönyvet. Majd, miután körvonalazódott a forgatókönyv, készítettünk néhány jelenetet, közben kiválogatták a többi szereplőt is. Trill Zsolt kapta meg Eröss Zsolt szerepét, hiszen nagyon hasonlít a hegymászóra. A felkérés még nem jelentette azt, hogy megkapom a szerepet, ugyanis készítenünk kellett egy próbafelvételt Trill Zsolttal, amelyben arra volt kíváncsi a rendező, hogy mennyire tudunk hiteles párt alkotni a kamerák előtt. Ezenkívül tíz napon át olyan próbafelvételeket is készítettünk, ahol más partnerekkel is együtt dolgoztunk. Miután lejárt ez a castingfolyamat, hajnalban indultam haza Budapestről, a rendező meghívott egy keleti étterembe reggelizni, és indulás előtt közölte velem, hogy enyém a főszerep.

– Ezek szerint nem is volt olyan egyszerű a válogatás. A két kulcsfigura (Eröss Zsolt és Sterczel Hilda) mellett talán ennél nehezebb volt a gyerekekkel dolgozni, hiszen a filmben Eröss Zsolt gyerekei is hangsúlyos szerepet kaptak.

– A világvárvány második évében kezdtük meg az alaposabb munkát, amikor még nem lehetett színházi előadásokat tartani, így több időm volt foglalkozni a filmmel. Részt vettem a többi szereplő kiválogatási folyamatában is. A gyerekszerepre a válogatás több hetet tartott. Gerda (Eröss Zsolt lánya) esetében az volt a legfontosabb szempont, hogy tudjon sírni a kamera előtt, amikor kell, a kisfiú pedig még csecsemőkorú. Ilyenkor ikreket keresnek, hogy lehessen pótolni egyiket vagy másikat, ha nem bírják a forgatást. Ebben az esetben inkább az volt a nehezebb, hogy járványban találjunk olyan szülőket, akik a stábra bízzák a kisgyerekeiket. Már nagyon közel voltunk a forgatás kezdetéhez, amikor végül sikerült megtalálni a megfelelő gyerekszereplőket.

– Egy olyan esetet filmesített meg a rendező, ami nemrég történt, Eröss Zsolt kivételével minden szereplő él, Sterczel Hildának pedig szembesülnie kellett egy olyan érzelmi tükörrel, ami alig tíz évvel ezelőtt friss seb volt. Ez külön terhet jelent egy olyan színművészeknek, aki mindezek tudatában alakítja a szerepet. Mennyire ismerted a valós történetet, Zsoltot és leginkább Hildát, akinek a „bőrébe” bújtál a film főszereplőjeként?

– Természetesen gyergyóiként hallottam Zsoltról, hiszen ő is onnan származott. Én is értesültem arról, hogy Zsolt a legutolsó expedícióján eltűnt, és követtem az eseményeket; a feleségéről, Hildáról akkor még kevesebbet hallottam, mint Zsoltról. Amikor megtudtam, hogy felkérnek erre a szerepre, elkezdtem a témával kapcsolatos információkat szerezni: elolvastam a különböző hírcsatornákon megjelent írott és audiovizuális interjúkat, filmeket néztem meg. A rendezővel együtt beszélgettünk Kollár Lajossal, az expedíció vezetőjével. Elolvastam Révész Szilvia *A Hópárduc felesége* című interjúját, aminek alapján a film is készült. Ezenkívül nagyon sok dokumentumfilmet néztem magashegyi alpinistákról, a hegymászásról, más hegymászók hasonló helyzetbe került feleségének történetéről. Ez volt az intellektuális felkészülés. Utána volt egy fizikai is. Le kellett adjak a testsúlyomból, intenzívebben sportoltam, edzőterembe jártam, majd mesterséges mázófalra és via ferratán (vasalt mázóösvény) gyakoroltam, többet túráztam a hegyekben. Ehhez hozzájárult a lélektani felkészülés is. Olvastam a gyász folyamatáról, sajátosságairól. Megnéztem, hogy hasonló tematikájú filmekben hogyan közelítik meg a gyászfeldolgozást más színészek. Utolsó mozzanatként a forgatókönyv anyagából ké-

szültem fel. Mivel nem sorrendben vesszük fel a jeleneteket, pontosan tudnom kellett, hogy az adott jelenetben milyen lelkiállapotban van a szereplőm. Majdnem két évig készültem. 2021-ben fél évig forgattunk, egy tavaszi és egy őszi szakaszban. A körülmények miatt igazi kihívás volt egy ilyen komplex szerepen dolgozni.

– Milyen volt az első találkozás Sterczel Hildával?

– Hildát először saját lakásukban Mogyoródon kerestük fel a rende-

pályát is kipróbáltam. Kiválasztottam egy nehezebbet, ahol Hilda biztosított. Sehogy sem sikerült a felső szakaszon előbbre jutni, de nem adtam fel, többszöri próbálkozás után végre elértem a fal tetejét. Utólag aztán Hilda elárulta, amikor látta, hogy milyen kitartó és makacs vagyok, nyugtázta magában, hogy alkalmasnak tart a szerepre.

– Milyen helyszíneken forgatták a filmet?

– A hegyvidéki jeleneteket Ausztriában, a Dachstein környé-

kal nagyobb volt a nyomás. A felvett anyagot összeválták, megtekintettük, és össze már volt, amihez viszonyuljunk, ezért úgy érzem, hogy jobban sikerültek az őszi jelenetek. Amikor először, a bemutató teljes egészében láttam a filmet, nem tudtam követni a történetet, csak magam néztem, azt, hogy maradtak-e hibák a játékomban. Volt is néhány, az egyik talán az, hogy Hilda hegymászóként jó fizikummal rendelkezik. Van egy jelenet, amikor felemelem a kisgyereket, és ez nehezen sikerült nekem, gondolom, Hilda sokkal könnyebben megbirkózott volna a súllyal... Na de lehet, hogy ezeket csak azért veszem észre, mert benne voltam, a nézőknek nem tűnik fel.

– Mennyire segítette a rendező az alkotási folyamatot?

– Nagyon sokat, mivel Sándornak nagyon jó filmes szeme van, és az apró részletekre is figyelt. Sokszor előfordult, hogy úgy éreztem, belülről sikerült visszaadni a lelkiállapotot, amit kért, aztán, miután a csapó lezárta a jelenetet, azt mondta, hogy kintről ez nem látszott, és többet kell beleadni. Amúgy több jelenetet közösen építettünk fel. Megbeszéltük a helyzeteket, voltak heves vitáink is, de mindenképpen alkotó partnerekként viszonyult a rendező hozzánk, színeskedez. Azt mondta, fanatizált bennünk, hogy a lehető legtökéletesebben éljük át a szerepet. Trill Zsolt is sokat segített, hiszen már több játékfilmben játszott, szerzett filmes tapasztalatot. Sokkal lazábban állt a kamera elé, a forgatások szünetében sokat anekdotázott, oldotta a hangulatot, nagyon sokat bátorított engem is, sőt a forgatási szünetekben is felhívott párszor, érdeklődött, hogyan megy a munka. Jó volt vele is együttműködni. És talán az itt tanultakat majd kamatoztatom a következő játékfilmben.

– Ez azt jelenti, hogy kilátásban van egy további játékfilmes felkérés?

– Volt egy konkrét ajánlat, csak egyeztetési problémák miatt vissza kellett utasítanom. A filmes világban a legkiszámíthatatlanabb egy ilyen felkérés, a legváratlanabb pillanatban is megcsörrenhet a telefon. Egy játékfilmbeli főszerep mindenképpen erős adu, de ez még nem jelenti azt, hogy kapkodnak majd utánam a rendezők. Most a színházi projektjeimre összpontosítok, tanítok a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Színház és Film Karának színész szakán, ahol végeztem. A forgatás után úgy érzem, hogy kell egy kis szünet, jó volt visszatérni a stabil, komfortosabb színházi közegbe, de most már várom az újabb filmes ajánlatokat.

Fotó: Juno Pictures

zővel és az operatőrrel. A pályázathoz kellett készíteni egy rövid videót. Azt is tervezte a stáb, hogy a hitelesség kedvéért a lakásukban forgatunk, de ezt a járvány miatt nem tudtuk megoldani. Emlékszem, hogy az első beszélgetéskor igazán méregettük egymást (legalábbis én őt). A harmadik találkozásunk volt emlékezetes, ugyanis elmentünk mesterséges falmászásra egy vadonatúj terebe. A rendező és az operatőr mellett ott volt még Trill Zsolt és Tankó Erika, a Hilda barátját játszó színésznő. Hilda segített a mászásban. Több

kén forgattunk, Eröss Zsolték filmbeli lakása Szentendrén volt, míg az óvoda- és utcajeleneteket Budapest környéki településeken vették fel.

– Mennyire volt elégedett Sterczel Hilda a szerepformálásoddal?

– Miután kétszer-háromszor is megnézte a filmet, azt mondta, talán egy kicsit erősebbnek érzékelte a lelkiállapotát, mint amilyen valójában lehetett, de nem mondott határozott véleményt, mert még túl friss volt benne a film élménye. Persze voltak a filmben fikciós részek is, amelyeket a dramatizálásért kellett a forgatókönyvbe iktatni. Hozzám utólag is nagyon pozitívan viszonyult, gratulált, elismerte a munkámat. Jólesett.

– Elégedett vagy a munkáddal?

– Lelkileg nehéz vállalkás volt a filmbeli szerep, egyrészt a téma miatt, másrészt mindezt nehezítette, hogy naponta legalább 12 órát forgattunk, de volt olyan is, amikor 16 órát álltam a kamerák előtt, ami amúgy is terhelő, hiszen komfortzónán kívüli helyzetben van egy színész. Ráadásul minden felvételen rajta vagyok, így nem igazán tudtam pihenni. Amikor átállás volt, öltöztettek, sminkeltek. Mindig olyan érzéssel mentem haza, hogy nem volt elég jó, emiatt folyton elégedetlenek voltunk a munkával. A forgatási nap végén már nem tudtuk megítélni, hogy miként, hogyan működött egy-egy jelenet. Tavasszal, amikor kezdtük a munkát, sok-

Csekelaka

Szerkesztette: Mezey Sarolta

A falu ékessége lett a csekelaki új templom

Oktober 29-én Kató Béla, az Erdélyi Református Egykerület püspöke, Kolumbán Vilmos József püspökhelyettes és Nagy János, a Magyar Miniszterelnöki Irodát vezető államtitkár, több egyházi főméltóság és világi vezető jelenlétében felavatták a csekelaki új református templomot, amely a régi, 200 éves templom helyén épült fel mindössze két év alatt. A templomépítés szükségességéről és folyamatáról Ambrus András, a gyülekezet lelkésze és Jakab János főgondnok, Cintos község polgármestere számolt be a Népújságnak.

A régi torony megdőlt, magával húzta a templomot is

– A régi templom 1821–1823 között épült, s 200 évre rá, 2023-ban helyette egy új templom felépüléséért adhatunk hálát. A szőszékkoronán, amely Dobai Józsefné adományára volt, az 1824-es évszám található. A régi templom egy dombra épült, ahol az ősi katolikus templom is állt, a nagyharangunk 600 éves. Írásos dokumentumokból tudjuk, hogy ezt fal vette körül, erre bizonyítékot is találtunk, amikor a

gáz- és a villanyvezetékek ásták a sáncot. A lebontott templom tornya a talajviszonyok miatt, hogy az alap nem volt legalább 20 centiméterrel mélyebb, fokozatosan dőlt, rendszeresen kellett javítani – mondta a lelképásztor.

2005–2006-ban, amikor a Szatmári házaspár végezte a lelképásztori szolgálatot, nagy összeget fektettek a javításba. Lebontották a félköríves szentélyt, igaz, kisebb lett a templom, de úgy gondolták, hogy ezzel a helyzet megoldódott. A javítás után úgy nézett ki, hogy minden rendjén van. Közben a harangokat villamosították, s ennek folytán egész más frekvencián kezdtek rezegni a harangok. Az emberi kéz sokkal finomabban mozgatja a harangot, mint a gép, ami rángatja őket. Ettől az erős rezgéstől szemmel lehetett látni, hogy évről évre dől a torony. Egész addig, míg 2015-ben ki kellett költöztetni a harangokat, mert a dőlés miatt tönkrement a szerkezet. Akkor derült ki, hogy a templom sorsa megpecsételődött. Ahogy dőlt a torony, húzta magával az egész épületet, a falnak egy nagy hasa lett.

– Nagyon sokat gyötörtünk a presbitériummal, hogy mi legyen. Bontsuk le a tornyot, s maradjon

meg a templomhajó? De a templomot nem igazán használtuk, mert nem volt benne fűtés soha! A gyülekezet megszerette a gyülekezeti termet. Karácsonykor, nagyobb ünnepeken mentünk fel a templomba, hogy elférjünk. Felvetődött az is, hogy bontsuk le az egészet, s építsünk egy templomot a parókia udvarán. Mégis a templomdombra esett a választás. 2017-ben, a reformáció 500. évfordulója kapcsán a kerület kérte, közöljük, milyen összeget igénylünk a templom javítására. Három változatot írtam meg: vagy lebontjuk a tornyot, vagy lebontjuk a torony első részét, s valahogy kiegyengetjük és kápolnává alakítjuk, vagy új templomot építünk. 25 millió forintot igényeltem. Jött a válasz: kaptunk 30 ezer lejt. Csak hogy kiderült, ez az összeg 300 ezer lej volt, egy nullával kevesebbet írtak.

Fordulópont: a főgondnok lendülete és tenni akarása

2018–2019-ben a lelkész tanulmányútra ment Hollandiába. Itt kapcsolódik be a főgondnok úr a történetbe, aki 14 éve volt kint. Tekintettel arra, hogy Hollandiában nagyon sok csekelaki dolgozik, a lelkész az ottani hívekkel szorosabb kapcsolatot alakított ki. – Amikor lejárt a tanulmányi idő, egy időben költöztünk haza Jakab Jánossal, a mostani főgondnokkal, aki eldöntötte, hogy családjával együtt 2019-ben hazaköltözik.

Ekkor tette világossá, hogy tenni szeretne valamit a helyi közösségért, s megpályázza a polgármesteri tisztséget is. A Hollandiából hozott lendület megvolt, de a 2020 márciusában közbejött Covid mindent „lefagyasztott”. 2020 szeptemberében Jakab Jánost megválasztották Cintos község polgármesterének, és 2020 decemberében a csekelaki egyházközösségben a presbitéri vá-

lasztásokon presbiterek és főgondnoknak is megválasztották.

A lelkész és a főgondnok számára 2021 áprilisában a püspökségen derült ki, hogy közel 300 ezer lejtük, azaz 60 ezer eurójuk van, és nem 30 ezer lejt!

– Akkor elindult a „lavina”. A presbitérium eldöntötte, hogy templomot építünk. Megszületett a döntés, s elindítottuk a procedúrát. Szeptemberben már megvolt az építkezési engedély. A terveket Csurka Attila készítette, a kivitelezést a marosludasi Molnár Jenő Polizo és Polimer Montaj cége vállalta. Szeptemberben két hét alatt lebontottuk a régi templomot. Az a meglepetés ért, hogy a tetőzet összeomlott. Bármikor beomolhatott volna! Senki nem gondolta, hogy ilyen állapotban van, nem látszott. A templom eltűnt, a helybeliek nehezen dolgozták fel, rosszul esett nekik, amikor helyette ürességet láttak. Az orgonát, a szőszékkoronát, a szebb köveket és a harangokat megmentettük. 2022 februárjában elkezdődött az építkezés. Március 31-re kész volt az alap, ez 75 ezer euróba került. Azért ilyen sokba, mert nagyon komoly alapozás kellett ahhoz, hogy az új templom ne kerüljön az elődje sorsára. Két méter mélyre ásták be a 40 centiméteres betonfalakat, egész körben az egész alap alatt egy 1 méter széles és 50 centi magas beton van. S az alapot is betongerendákkal kötötték össze. Mivel a terv 10 ezer euróba került, a meglévő pénzünket 25 ezer euróval ki kellett pótoljuk. A püspökséghez kellett forduljunk. A püspök úr más projektekre szánt összegekből irányított át nekünk. A kivitelezőnk nagyon becsületes volt, anélkül, hogy világos lett volna, hogyan lesz a folytatás, előre megvette a téglát, az anyagokat. Nekikezdték falazni. Év végére a templom be volt fedve, és 25 ezer

euró plusszal maradtunk. Ez elég volt a külső szigetelésre. Mivel a román kormánytól is kaptunk 75 ezer lejt, a nyílászárókat is betették. A december 31-i hálaadó istentiszteleten már készen volt a templom, igaz, csupasz falakkal. Hihetetlen élmény volt! A szenteléskor is elmondtam: ahogy nőttek a falak, úgy fogyatkozott a siránkozás a faluban, és nőtt a csodálkozás. Télen bent dolgoztak, tavasszal elkezdték a padlófűtés szerelését – tájékoztatott a lelkész.

A hálaadó istentiszteleten több mint 400-an vettek részt

Az építkezés során sajnos nehézségeik is voltak, mert májusban a lelkész is és a főgondnok is megbetegedett. Leállt minden, mert a fő húzóerő a főgondnok volt, és őt meg kellett műteni.

Amikor újra dolgozhattak, ismét a püspökséghez fordultak, újabb 100 ezer euró támogatásra volt szükség, hogy idén a reformáció ünnepére elkészüljön, és felavathassák a templomot.

A templom kazettás mennyezetét az erdőcsinádi Bíró Gyula és cége készítette, a szőszékkoronát és az úrasztalát a marosludasi Bartus Kinga Andrea restaurálta, a toronygömböt András János készítette, az orgonát Papp Zoltán orgonaépítő mester újította fel, a padokat Búza Árpád készítette Ludastelepen, a nyílászárókat a harasztói Uniwood Kft., a csillárok Ferencz Botond kovásznai mester kézjegyét viselik magukon. A kézimunkákat Szabó Edit készítette.

A haranglábat lebontották, a temetőkapuhoz állították fel, és kis múzeumot alakítottak ki benne.

A magyar kormány 335 ezer euróval járult hozzá az építkezéshez, ehhez még hozzáadódik 100 ezer euró, ami pályázatokból, a román kormány támogatásából került ki. Ha a gyülekezeti tagok, a főgondnok és a lelkész önkéntes munkáját felszámítjuk, akkor ez több mint 60 ezer eurót tesz ki. A templom körülbelül félmillió euróból épült fel.

A csekelaki gyülekezet 240 lelkes, a templomépítés tiszteletére tartott hálaadó istentiszteleten több mint 400-an vettek részt.

A hálaadó istentisztelet után a résztvevők a templom szomszédságában levő, teljesen felújított kultúrotthonban szeretetvendégségen vettek részt. Az ebédet a helyi közösség „adta össze” hálaja jeléül, hogy a templom megépülhetett.

Ambrus András lelkész, Jakab János főgondnok és Molnár János gondnok

Felújított kultúrházak, szép iskola és új tornaterem

Cintos község lakosságának közel fele magyar nemzetiségű. Jakab János három éve polgármester, az USR színeiben sikerült megnyernie a választásokat. A polgármesteri székért négyen szálltak harcba, Csekelakán 89, Istvánházaán 65, Cintoson 28 szavazatot szavaztak rá a választók.

A polgármester „pályája” nem szokványos, hiszen 2004-től Hollandiában élt, ott alapított családot, felesége istvánházi, gyerekei is ott születtek. Annak ellenére, hogy Hollandiában sikeres volt, fokozatosan lépett előre a ranglétrán, s az utóbbi években cégvezetőként dolgozott, mégis úgy döntött, hogy hazajön Csekelakára, hogy munkát vállaljon, tapasztalatait a helyi közösség érdekében, a község fejlesztésére kamatoztassa.

A történethez hozzátartozik, hogy a cég, ahol vezetőként dolgozott, nagyon sok csekelaki munkást

Jakab János polgármester

foglalkoztat. Mezőgazdasági idényben 80-an is kint vannak, de 20 munkás egész évben ott dolgozik. Azok a csekelakiak, akik az évek során külföldi munkát vállaltak, biztatták Jakab Jánost, jöjjön haza, s próbálja meg fellendíteni a falut.

2019-ben tért vissza, pedig a cégtulajdonos azzal kecsegtette, hogy megkértesse a bérét, de a döntésén nem változtatott.

– Amikor hazajöttünk, borzasztóan elhanyagolt volt a község. Mindenféle szemét, burján, bozót volt, semmi nem volt letakarítva. A park tiszta dzsungel. De elhanyagolt volt a polgármesteri hivatal is, rakásban álltak a dossziék, a papírok! Azt sem tudtam, mivel kezdem. Kerestem a telekkönyvi iratokat, nem voltak. Semmi nem volt telekelve, ezzel kellett kezdeni. Betelekelük az utcákat, az épületeket. Közben próbáltam közösséget építeni, az iskolásokat beszerveztem egy nagytakarításra, 15 tonna szemetet gyűjtöttünk össze. Fokozatosan léptem tovább. 2020-ban két tervet vettem át. Beindult a munka a cintosi és a csekelaki kultúrotthon projektjén. Beszereztük az engedélyeket, kiírtuk a versenytárgyalásokat. Aztán találtam egy iratot, amin az szerepelt, hogy van

egy megnyert pályázat a cintosi iskola felújítására, aminek a kivitelezési határideje egy hónapon belül lejár. Hosszabbítást kértünk, s a jóváhagyott egymillió lejes finanszírozásból 3 és fél millió lej lett. S ezzel felújítjuk az iskolát, egy szép sporttermet építettünk, a munkálatok a végéhez közelednek – mondta a polgármester, majd a helyszínen meg is mutatta a gyönyörűen felújított csekelaki és cintosi létesítményeket.

A polgármesteri hivatal további támogatást nyert egy csekelaki műfüves pálya kialakítására, a cintosi

óvoda és a csekelaki iskola felújítására.

Az Anghel Saligny program keretében nyújtott finanszírozással kiépítik a cintosi csatornahálózatot.

Közben az államilag támogatott telekeles zajlik, és aktualizálják az általános településrendezési tervet.

A polgármester arról is beszámolt, hogy 250-300 hektáron naplemparkot szeretnének kialakítani, ennek érdekében egy holland-román céggel tárgyaltak. A földterületeket nem sajátítják ki, a cég bérelné ezeket, s a föld marad a helyiek tulajdonában.

A csekelaki kultúrotthon

Fotó: Nagy Tibor

EUROTRANS
alapítvány

alapította az
RMDSZ

Anyakönyvezés egyszerűen és gyorsan!

Erdélyi magyar állampolgárként az adataiban történt változásokat köteles közölni a magyar állammal. **Mi segítünk!**

Számíthat ránk!

eurotransalapitvany.ro **0364 410 097**

A World Press Photo képei miatt kirúgták a Nemzeti Múzeum főigazgatóját

Csák János kulturális és innovációs miniszter – mint a munkáltatói jogkör gyakorlója – hétfőn átadta L. Simon László, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója munkaviszonyának megszüntető okiratát – közölte a Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) hétfőn az MTI-vel.

A közlemény szerint a miniszter indoklásában kifejtette, hogy a főigazgató, mivel az intézménytől elvárható jogkövetést elmulasztotta, azt érdemben felhívásra sem teljesítette, olyan magatartást tanúsított, amely a munkaviszonya fenntartását ellehetetlenítette.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium elismeri L. Simon

László korábbi érdemeit a kulturális területen végzett tevékenysége során – tették hozzá a közleményben.

L. Simon László a felmentésére reagálva az MTI-vel azt közölte: „A döntést tudomásul veszem, azonban elfogadni nem tudom. A World Press Photo kiállítás képeinek bemutatásával a múzeum szándékosan semmilyen jogszabályt nem sértett meg.”

A menesztett főigazgató közleményében felidézti, hogy az innovációs és kulturális miniszter hétfő reggel azért mentette fel a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatói pozíciójából, mert – Csák János álláspontja szerint – szabotálta a gyermekvédelmi törvényt.

L. Simon László felidézte, hogy

a minisztérium egy korábbi levelében elismerte, hogy a tárca álláspontja szerint szándékos jogsértésre utaló körülmény a Magyar Nemzeti Múzeum részéről nem merült fel.

„A minisztériumi közleményben foglaltakkal ellentétben a fenntartó utasítását késlekedés nélkül és maradéktalanul betartottuk, a 18 év alatti korlátozást bevezettük, és erről a fenntartót azonnal értesítettük” – hangsúlyozta L. Simon László.

„Négygyermekes apaként, nagyszülőként határozottan visszautasítom, hogy gyermekeinket tőlem vagy az általam vezetett intézménytől kellene megvédeni” – zárta közleményét az MNM menesztett főigazgatója. (MTI)

Koalíciós vita a készpénzfizetés korlátozásáról

Adócsalásban élen járunk

A kormány továbbra is mérlegeli a készpénzfizetés korlátozását, igyekeznek olyan megoldást találni, amely nem érinti negatívan az embereket – közölte hétfőn Marcel Ciolacu. A miniszterelnök szerint az intézkedésre az adóelkerülés visszaszorításáért.

A Szociáldemokrata Párt (PSD) országos politikai tanácsának ülése után az újságírók arról faggatták Ciolacut a készpénzfizetés korlátozása kapcsán, hogy lemond-e a kormány a bejelentett felső összeghatárokról. A miniszterelnök azt válaszolta, mérlegelik a lehetőségeket, és igyekeznek olyan megoldást találni, amely nem érinti negatívan az embereket. Hozzátette, délután találkozik a bankok képviselőivel, majd a kis- és középvállalkozások képviselőivel is egyeztet.

A kormányfő kitért arra is, hogy a készpénzfizetés korlátozása nem politikai kezdeményezés, erre az Adó- és Pénzügyi Hivatal tett javaslatot az adóelkerülés visszaszorítása érdekében. „Európai viszonylatban Romániában a legnagyobb mértékű az adócsalás. Beszélünk róla, de nem akarunk tenni ellene. Amikor a pénzügyminiszter közvetítette az adóhatóság képviselőinek javaslatát, senki nem ellenkezett a koalícióban” – tette hozzá Ciolacu.

Nicolae Ciucă, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) és a szenátus elnöke a készpénzfizetés korlátozásának felülvizsgálatát sürgeti. Szerinte az ország bankautomatá-hálózata nem képes fenntartani az intézkedést. A pártelnök ismét elmondta, hogy „a kezdetektől” ellenkezett a készpénzfizetés korlátozását, amelyet azonban a koalíció jóváhagyott, arra hivatkozva, hogy az adócsalás visszaszorítása miatt van rá szükség. A liberális pártelnök hozzátette: a pénzügyminiszterrel is megbeszélte, hogy az intézkedést haladéktalanul felül kell vizsgálni.

Ciucă úgy vélekedett: vagy visszaállítják a készpénzfizetéshez eredetileg megszabott 10 ezer lejes felső határt, vagy találnak egy másik megoldást a bankszektor és a többi érintett intézmény képviselőivel folytatandó egyeztetések után.

November elsejétől a kormány készpénzfizetési korlátozásokat vezetett be. Ezek szerint a jogi személyek és természetes személyek közötti bevételek és kifizetések napi felső határa 5000 lej személyenként. Emellett a jogi személyek pénztárában lévő készpénzösszeg a nap végén nem haladhatja meg az 50.000 lejt. Két természetes személy között naponta legfeljebb 10.000 lejes készpénzfizetés történhet. (Agerpres)

A fenntartható fejlődés mérlege a marosvásárhelyi repülőtéren

Idén a Fenntartható Fejlődés Főosztály által támogatott egyik projekt *A fenntartható fejlődés mérlege*, melynek keretében több száz kézműves alkotás készült a 17 fenntartható fejlődési cél népszerűsítésére. A nyertes alkotást elhelyezik Románia összes repülőterén, 100 vasútállomáson, valamint több száz iskolában és helyi közintézményben. A „mérlegen” található QR-kód az érdeklődőket egy olyan weboldalra irányítja, amely részletes információkat tartalmaz 17 fenntartható fejlődési célkitűzésről.

A Marosvásárhelyi Transilvania Nemzetközi Repülőtér csatlakozott a Fenntartható Fejlődés Főosztály kezdeményezéséhez, Suceava, Bákó és Szatmárnémeti repülőterével együtt. Ezáltal a repülőtéren áthaladó minden utazónak lehetősége nyílik arra, hogy egy QR-kód beol-

vasásával többet tudjon meg a fenntarthatóságról.

„A fenntartható fejlődésre való áttérés csak olyan kritikus tömeggel valósítható meg, amely elfogadja és alkalmazza a fenntarthatóság elveit. Ezzel a kezdeményezéssel arra törekszünk, hogy a lehető legtöbb embert bevonjunk a fenntartható jövőt építők hálózatába. A fenntartható fejlődés elsősorban bonyolultnak tűnő terület, de attól a pillanattól kezdve, hogy felfedezed, nagyon nagy az esély, hogy életstílusod válik” – mondta Borbély László államtanácsos.

A fenntartható fejlődés mérlege projekt elindítására az idén hivatalosan is megünnepeelt országos fenntarthatósági nap alkalmából került sor, október 27-én. Ország-szerte már több oktatási és helyi közigazgatási intézmény csatlakozott a kezdeményezéshez.

Techuniverzum

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Leáldozóban a MacBook csillaga

Az Apple laptopjai megjelenésük óta nagy sikernek örvendtek, a professzionális felhasználók számára ott volt és van a MacBook Pro, amely hatalmas teljesítményével nyugózi le a vásárlókat, az alapfeladatokra pedig lehet választani az Airt, amely könnyű, jól hordozható, lassúnak egyáltalán nem nevezhető, emellett kiemelkedő az üzemideje is. Az utóbbi években egyre növekedett a vásárlói bázis, egyre többen váltottak Apple laptopra, most viszont úgy fest, hogy leáldozóban van a termék népszerűsége, ami azért is meglepő, mert maga az Apple fogalmazott úgy egy közleményében másfél évvel ezelőtt, hogy mindinkább a laptopokra és a számítógépekre fog fókuszálni.

2021 végén, 2022 elején ez nem is volt meglepő a globális techóriás részéről, hiszen akkor szárnyaltak a MacBook-eladások, az akkori növekedést pedig annak is köszönheték, hogy piacra dobták a saját processzorral szerelt laptopjaikat, amelyek minden létező számítógépet felülmúltak a saját árkatóriájukon belül. Ezen a sikeren buzdult fel az Apple is, és kezdett egyre nagyobb hangsúlyt fektetni a számítógépeire, amelyek egészen addig nem kaptak túl nagy figyelmet, különösen az iPhone-nal, iPaddel vagy éppen az Apple Watchsal szemben. A 2020-as sikerek után az Apple sajtóközleményeinek a közép-pontjába a laptopok kerültek, amelyek lényegében fürdőztek a népszerűségben és az elismerésben.

Azonban most azt lehet tapasztalni, hogy

a MacBook-eladások ismét visszaszorultak, ráadásul arról is beszélnek, hogy az ünnepi időszakban sem lehet új Macekre számítani. Ebből pedig egyenesen következik az, hogy egyelőre kifulladás az érdeklődés a MacBookok iránt. Persze ezzel együtt sem kell sajnálni az Apple-t, bőven ad el most is laptopot, és tetemes bevételt szerez belőlük, csak éppen nem annyit, mint 2020 környékén.

Amikor a csúcson voltak a laptopeladások, akkor azt két tényezőnek is köszönhetjük a válságot. Az egyik a már említett saját fejlesztésű processzor és annak lenyűgöző képességei, a másik pedig a koronavírus-járvány. Utóbbi idején nemcsak az Apple termékei, hanem minden más elektronikai eszköz hatalmas eladásokat produkált, hiszen az emberek otthon ültek, és jól jöttek a különféle kutyák, hogy valamivel lefoglalják magukat, továbbá sokan otthonról dolgoztak, bizonyos munkákhoz pedig szükséges volt egy új vagy jobb számítástechnikai eszköz. A fellendülés ezen hullámára ült fel a MacBook is, sőt egész pontosan itt kezdődött a felemelkedése. Akkoriban még nem voltak jelen a piacon a saját fejlesztésű processzorok, viszont még így is a vállalat ezen termékcsaládjára 22,5%-os növekedést tudott elérni, még az Intel processzoros termékekkel. Erre a növekedésre tettek rá még egy hatalmas lapáttal a 2020 közepén bemutatott, M1-es processzorral szerelt MacBookok. 2021-ben pedig a processzor kapott egy frissítést, egy erősebb

MacBook-termékcsalád

Forrás: Apple

változatot, aminek köszönhetően a MacBook Pro az Apple ökoszisztémájának a legjobb márkájává vált. Azt is lehetne mondani, hogy az M1 Pro és M1 Max chipekkel szerelt MacBookokkal az Apple megütötte a főnyereményt.

Azonban most 2023-at írunk, a sikertörténet két évvel ezelőtt volt. A jelentések szerint az idén a MacBook-eladások 30%-kal csökkentek. Ennek egyik oka, hogy az emberek nem ülnek karanténban, számos esetben visszaköltöztek az irodába dolgozni. Így már nincs akkora szükségük számítógépekre vagy más elektronikai eszközökre. A másik ok minden bizonnyal abban áll, hogy már kevesebb az izgalom az Apple laptopjai körül. Fejlődnek, jobbak lesznek, de ezek már csak amolyan „bébilépések”, nem történik semmi forradalmi, amilyen például a saját fejlesztésű processzor volt. Emellett designban sem változtak semmit a laptopok. Ezek a tényezők

pedig csökkentik a vásárlói kedvet. A vállalat próbálkozik újításokkal, ilyen volt az idén bemutatott 15 hüvelykes képátlójú MacBook Air, ami mellett még bemutatták a Pro változatok ráncfelvarrott kialakítását is, de érezhetően sokkal kisebb volt az érdeklődés a termékcsalád iránt, mint mondjuk két évvel ezelőtt.

Azzal kapcsolatban, hogy mi várható a jövőben, számos forgatókönyv van. Egyesek azt állítják, hogy az Apple jobban rá fog állni a laptopok marketingjére, mások arról beszélnek, hogy lassítani fogják a fejlesztéseket, és hosszabb ideig tartják piacon az egyes processzorokat, laptopokat. Megvizsgálva a jelenlegi piacot és globális gazdaságot, utóbbi tűnik valószínűbbnek. Ahogyan azt is be kell ismerni, hogy a nagy változás a MacBook esetében megtörtént 2020-ban, így mostanság fölösleges is számítani valami eget rengető újdonságra.

Csendben bemutatták az új 24 hüvelykes iMacet

Az Apple 2021 áprilisában mutatta be az újratervezett 24 hüvelykes iMacet, amely már megkapta az M1-es processzort. Akkoriban sokan várták, hogy lesz egy „nagytestvér” is, viszont hiába, az almás cég elkaszálta a nagy iMacet, és helyette megteremtette a Mac Studiót és a Studio Displayt – persze jóval borsosabb áron, mint az egykori 27 hüvelykes iMacet, ami szintén sok mindennek nevezhető, de olcsónak nem. A 2021-es bemutatás után fél évvel már el is indultak a pletykák arról, hogy mikor érkezik a még újabb iMac.

Sokan csak egy évet adtak az új változatnak, ezzel szemben valamivel több mint két évet kellett várni arra, hogy megérkezzen az új, pontosabban ráncfelvarrott iMac,

amelyben már az M3-as processzor kapott helyet.

Sokáig azt rebesgették, hogy leg hamarabb jövő év elején fog megérkezni a frissített iMac, mivel késik az M3 chip gyártása, ugyanis az Apple inkább az iPhone 15 Pro és 15 Pro Maxokban használatos A17 Pro chipek gyártására helyezi a hangsúlyt, ezek mellett pedig nincs kapacitás az M3 gyártására. Az almás vállalat október végi szupergyors eseménye azonban bebizonyította ennek az ellenkezőjét. Megjelent ugyanis az új Apple processzor, és vele együtt az iMac is megkapta a már várt frissítést.

Az Apple-hírekben jártas Bloomberg-munkatárs, Mark Gurman még márciusban azt állította, hogy az M3-as processzorral szerelt Macek

már „előrehaladott stádiumban” vannak, de még három hónapig biztosan nem kerülnek gyártásba. Ez volt márciusban, júniusban már úgy fogalmazott hírlevelében, hogy az új 24 hüvelykes iMac 2023 végén vagy 2024 elején kerülhet forgalomba. Ugyan nem júniusban, de még 2023-ban megérkezett az új Apple all-in-one PC, ami hamarosan ott díszelgethet a boltok polcain Romániában is. Gurman viszont nemrégiben egy még érdekesebb hírt is megosztott arról, hogy az iMac Pro – ami még a régi stílusban készült – leváltása is tervben van, vagyis számítani lehet egy 30 hüvelykes iMacre is, de csak jóval később. Az időpontot az újságíró megtippelni sem merte, ami arra enged következtetni, hogy még akár

iMac Pro

Forrás: Apple

évekre is lehetünk az új iMac Pró-tól.

Ami pedig a most bemutatott frissített iMacet illeti: finoman szólva sem esett le tőle az állunk. A design, a mikrofon, a hangszóró és a csatlakozási portok is változatlanok maradtak, ahogyan a képernyő felbontása is. Azok számára, akik a 2021-es iMacbe a színei miatt szerettek bele, van egy szintén rossz hírnünk: ilyen tekintetben sem lesz változás. Vagyis az egyetlen változás az új M3-as chip, ami az Apple állítása szerint az olyan produktivitást igénylő alkalmazások esetében, mint a Safari (internetböngésző) vagy a Microsoft Excel 30%-os ja-

vulást fog hozni, továbbá a gyártó által közölt információk értelmében a Photoshop esetében még ennél is nagyobb mértékű gyorsulás várható, elmondásuk szerint az kétszer gyorsabban fog működni, mint az M1-es iMacnél.

Összességében nézve hiába az új processzor, amely gyorsabb lett, és több memóriát, illetve nagyobb tárhelyet képes támogatni, az új iMac-től senki nem esett hasra. Viszont van más újdonság is, ugyanis az Apple ugyanezen a rendezvényén bemutatta az új Pro szériás MacBookokat is, de ezekről a soron következő Techuniverzumban fogunk beszámolni.

Az új 24 hüvelykes iMac

Forrás: MacRumors

Az olvasó írja

Szerkeszti: Mezey Sarolta

Jung Ildikó kiállításának margójára

A szülőföld vonzásában

November 8-án, vasárnap szép számú közönség jelenlétében Jung Ildikó nyugalmazott ügyvéd festményeiből nyílt tárlat a Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében, ahol kötetit is meg lehetett vásárolni. A Maros Megyei Képzőművészek Egyesülete nevében Czirják Lajos mutatta be, értékelte Jung Ildikó munkásságát. A továbbiakban a képzőművészeket gyakran vendégül látó Baricz Lajos plébános olvasta fel a Jung Ildikó kiállítására írt verseit, majd Moldovan Irén nyugalmazott magyartanárnő értékelése hangzott el. Ebből következők egy részlet.

„...Jó, hogy kiállítások, könyvbemutatók vannak, ahol megállunk egy-egy pillanatra az alkotás előtt, próbáljuk megérteni, pedig van úgy, hogy nem is ismerjük a szerzőjét, de tetszik. Aztán megismerjük az embert, az pedig a műveivel együtt teljes.

Valahogy így voltam én is Jung Ildikóval. Olvastam a könyveit. Megfogtak. Megcsodáltam festményeit. Tetszettek. Aztán megismertem az embert, a népszerű ügyvédet, a gyermekét féltő édesanyát, a szorgos háziasszonyt, az önzetlen barátot, a segítőkész és példamutató embert, a gondoskodó feleséget, azt, akit nem a nyelv, nem a pénz, nem a vallás, nem a határok, hanem az emberi értékek érdekelnek. Hiszen számára az írás, festés nem az anyagi jövedelemtől szól, hanem a lélekről. Alkotásaival ő lelkeket épít, gyógyít, hiszen tudja, hogy az irodalom, a festészet olyan, mint egy szanatórium, ahol a fáradt, beteg lelkek gyógyírt találnak. Alkotásai erőt adnak, felemelnek, ösztökélnek. Festészetének, írásainak lényege a lélek és az alkotó szoros kapcsolata, a művész és a gyökerek kapcsolata.

Gyökerei kedves és szeretett vá-

rosának földjébe kapaszkodnak. Marosvásárhely számára a bölcös, a temetőben egy sírhely, a közismert épületek, egy-egy utca, a Sáros utca, a kertekben, ablakokban virító virágok, a sétányok fái, a család és a barátok, szomszédok, ismerősök. Szereti ezt a helyet, csodálja, de félti is. Sohasem vágyódott el innen. Itt találta meg s őri szent kegyelettel az ősök szellemiségét, a múlt nyomait, itt fedezte fel a szépet, az élményt, az ihletet, az alko-

tás felemelő érzését. Tudja, hogy itt, ezen a Maros menti vidéken van az ő szülőföldje, háza és hazája. Itt van neki nemes küldetése, feladata. Ez pedig a szent csodák egy másik szép példája. Hát ezért kell tisztelettel, csodálattal és hálával adoznunk Jung Ildikónak. A mai jelenlétünk azt bizonyítja, hogy alkotásait egyfajta izgalommal várjuk, szeretjük, becsljük, értékeljük.”

Moldovan Irén

Régi kedves emlékek megosztása

Fotó: Nagy Melinda

Bocsánat, Közönség! Bocsánat, Jávor Pál!

Mélyen tisztelt Színházba járók!

Öszintén kérem bocsánatukat és szíves megértésüket.

Második alkalommal hagytuk cserben Önöket, azokat, akik jegyet váltottak a Jávor hajnalai c. vendégjátékunkra a marosvásárhelyi Kultúrpalotába. Első alkalommal szeptember 25-én, illetve október 28-án terveztük bemutatni előadásunkat. Régóta szerettünk volna – a sikeres ünnepi aradi előadás után – újra Erdélyben járni, játszani, énekelni, megosztani Önökkel is ezt az értékes romantikus és szívszorító előadást. A maradandó emlékü találkozás reményében próbáltunk, készültünk, egyeztetettünk színházakkal, halasztottunk más munkákat.

Helyi szervezőnkkel – mint felelős vezető – magam tartottam a kapcsolatot. Írtam a leveleket, telefonáltam és vártam... Vártam a visszajelzést, az értesítést az utazásról, a helyszínekről, a lényeges részletekről. Hiába... és én nem vállaltam a bizonytalan tífós társulatom megvédésének érdekében, a szervezőnk cserbenhagyott. Magamra maradtam. Ismeretlenül, beavatatlanul nem gondoskodhattam a korrekt, időbeli tájékoztatásról, az Önök értesítéséről sem.

Felháborodásuk jogos, érthető. A magam részéről bocsánatot kérek. Ezt másnak is meg kellett volna, meg kellene tennie.

Kérem, őrizzék meg színházszerepetüket, érdeklődésüket magyar kultúránk csodálatos és páratlan értékei iránt továbbra is.

Bízom a megengedő, a megbocsátó személyes viszontlásban. A produkció közreműködőinek nevében, tisztelettel

Szolnoki Tibor

(Cím és elérhetőség a szerkesztőségben)

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

A rovatban közölt levelek
tartalmáért, a tényállítások
hitelességéért a szerzők a felelősek.
Elektronikus postán is
fogadjuk leveleiket.

A levélírók minden esetben tüntessék fel telefonszámukat
és lakcímüket.

Címünk: nepujasag@e-nepujasag.ro

A tanításokról

Kuszálík Péter

„A malomnak nincsen köve, / Mégis lisztet jár. / Tiltják tőlem a rózsámat, / Mégis hozzám jár” – így mondja a népdal, s e közlésben egy ősi természeti törvény igazát kell meglátnunk. A szaporodási ösztön az, ami arra vezet a menyecskét / legényt, hogy a tiltás ellenére is elmenjen a találkára. Petőfi Sándor egyik verse is erre utal, aki megtanulta hajdan, ma is emlékszik rá: „A virágnak megtiltani nem lehet, / hogy ne nyíljk, ha jön a szép kikelet.” Civil források is ismerik az ösztön erejét; nemrég olvastam egy ötven éve lejegyzett replikát: „ha egy lány találkozni akar a nagy Ővel, akkor az égő kerítésen is átugrik”. Mindhárom példa ugyanarról szól: botorság a természet törvényei ellen hadakozni. (Az elrontott házasságokról most ne essék szó.)

Nos, eddig a természet erejével 'példálózom', de jól tudjuk, hogy szülői tiltás és/vagy jótan megfontolás is útját állhatja egy-egy okatlan cselekedetnek. A hároméves Misikének örökös vágya volt, hogy neki is vegyenek – mint a nagyoknak – vattacukrot, pálcikás nyálókát a taligás cukrástól, de a kívánsága mindig visszapatant Juci mama konok tiltásának kőkemény faláról: „Ki tudja, milyen mocskos konyhában kutyvasztják ezeket a nyálánkságokat!” – A Mihályvá nőtt egykori apróság ugyanezekkel a szavakkal adta tovább a tiltást a leszármazottainak. (Ugyanis közben belátta

a kutyvasztott nyálánkságok haszontalan voltát.)

A 'józan megfontolás' ruháját viselő tiltás igen fontos dolog az életben, s a hiánya végzetes tragédiákat okozhat (egyetlen példát mondom: évente százával hullanak el, mert nem hallják meg a törvény tiltó szavát, és részesen ülnek a volán mellé).

Az első törvényeket és tiltásokat a Szentírás rögzíti, s bizony mondom néktek, igen hasznos tanítások ezek, mert eltérítik a botor embereket az oktalanságtól. Az 'aranyborjú' példázata rávezet a dolgok helyes megítélésére és imádatunk tárgyának megfontolt kiválasztására. A Kivonulás könyvében olvasható ez a példázat (Kiv 32, 1-8), röviden összefoglalom a történetet. Mózes fölmege a hegyre, hogy megkapja Isten útmutatásait; a nép pedig hetekig várakozik a pusztában, türelmét veszti és zúgolódik. Hiányzik számukra Mózes, a magabiztos vezető, és ez kibírhatalanná vált számukra. A tömeg látható istent kér, akivel azonosulni tud, és aki segíti a tájékozódásban. Azt mondják Áronnak: „Készíts nekünk istent, aki együtt jár velünk!”

„Áron nem tud ellenállni az emberek követelésének, és aranyborjút készít. A borjúnak kettős jelentése volt az ókori Közel-Keleten: egyfelől termékenység és bőséget, másfelől energiát és erőt jelentett. Mindenekelőtt azonban az volt fontos, hogy aranyból van, vagyis

a gazdagságot, a sikert, a hatalmat és a vagyont szimbolizálta. Ezek a nagy bálványok: siker, hatalom és vagyon. A mindenkor kísértések! Ez tehát az aranyborjú: mindazon vágyak szimbóluma, amelyek szabadsággal kecsgetnek, valójában azonban szolgaságba döntenek. Mert amit bálványozunk, az mindig szolgaságba dönt. Elbűvöl, te pedig mész utána.” (Magyar Kurír, 2018. aug. 8.)

Most éppen Ferenc pápa egyik tanításából idéztem, de aki ismeri a Mőrfi néven közreadott szövegeimet, az tudja, hogy kerek harminc éve próbálom bölcsőbbé tenni 'az én népemet': példázatokkal, fabulákkal és kitálalt vagy valós történetekkel, idézetekkel. 1993-ban jelent meg a Puszta kiáltó szó című 'levelem', amelyet egy lelkipásztorhoz intéztem, annak okán, hogy a falujában élelmes emberek zártkörű vetítéseket tartottak – felnötteknek. Bárki befizethet és beülhet egy késő esti vetítésre. „Ézért a 'szórakozásért' csupán néhány lejt kell adni, és a 'Bárkik' ma pénzért vesznek meg azt, amit eddig ingyen erőltettek rájuk: a szellemi nyomort, a butítást, a gondolatfosztást. Az eddigi agyzugorító hazugságokat most felváltaná a nyugati szennyirodalom és a videokazetták észtoppító tömege? Túl nagy árat fizettünk akkor a kivívott szólásszabadságért!

Igen, Tiszteletes úr, számolni kell azzal, hogy a nyugati szél előbb a pelyvát szórja be az ablakon. Harcba kell szállni, Tiszteletes úr,

újfent hirdetni kell a gondolat értékét, az ész felsőbbrendűségét, a jól végzett munka örömet – föl kell mutatni mindent, ami örökbecsű, ami többet ér az üres (videó)látványnál. S mindezt nem tiltással, csupán a szó és az írás erejével. Klasszikus íróink, költőink munkáit, tankönyveket és szakkönyveket kell az emberek kezébe adni, és újra meg újra elmondani nekik, hogy az igazi értékek pénzért nem kaphatók. Békét, tudást, becsületet, szeretetet, egészséget sehol sem árulnak! S ha 'Bárki' megtanulta a könyvet választani, akkor a kufárok majd szép csendben összeszedik a látványok dobozát, és eltakarodnak.

Kívánok Önnek ehhez az irdatlan munkához elég erő türelmet, kitartást és jó egészséget!”

Nyilvánvaló, hogy a lelkipásztorhoz intézett 'levél' az olvasókhöz szólt, rövidke tanítás volt a korlátlan szabadság csapdájáról (az imént is hasonló gondolatot idéztem: „szabadsággal kecsgetnek, valójában azonban szolgaságba döntenek”). Más alkalommal a káros szenvedélyek átkairól és hasonlókról írtam. Szorgalmasan körmölgetek, olvasóim száma – becslésem szerint – legfennebb csak százas nagyságrendű, ez pedig kevés. Nem a (nem létező) honoráriumom, hanem a fiatalabb nemzedék jövője és eszményei miatt aggódom.

Ha Edit tanító néni töretlen szorgalmát és lelkesedését tekintem (nemde: egy iskolai év alatt 26 apróságot tanított meg írni-olvasni), akkor azt remélem, hogy az én tanításaim sem hunynak ki elpattanó szikraként.

2023. NOVEMBER 16–19. // MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ

29. MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR

KIEMELT PROGRAMOK

A KÖNYVEK HANGJA

2023. NOVEMBER 15. (SZERDA)
19⁰⁰ – Nagyterem
Székely Csaba **Az igazság gyertyái** c. színművének bemutatója. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának produkciója, Sebestyén Aba rendezésében.

2023. NOVEMBER 16. (CSÜTÖRTÖK)
10⁰⁰ – Nagyterem • Megnyitó
Hepuhupa – a Kiskalász együttes gyerekkoncertje
18⁰⁰ – Kisterem
Költők estje – **Versvariációk Beethoven témákra**
Meghívottak: André Ferenc, Erdős Virág, Fischer Botond, Kali Ágnes, Parti Nagy Lajos
Az est házigazdája Balázs Imre József
20⁰⁰ – Kisterem
Felolvasószínház – Bánffy Miklós: **Naplegenda**
Rendező: Király István
21⁰⁰ – Underground terem
Jam session – **Öröme a könyvért. Többet és kevesebbet írók szabad harmóniái** – Meghívottak: André Ferenc, Balázs Imre József, Balázs K. Attila, Fischer Botond, Király István, Zsidó Ferenc, valamint bárki, aki a könyvek kedvéért belefeledkezne a zene örömeibe. Az est házigazdája: Szabó Róbert Csaba

2023. NOVEMBER 17. (PÉNTEK)
18⁰⁰ – Kisterem
Irodalmi est – **Az elbeszélés felelőssége. Az etika dimenziói a prózában** – Meghívottak: Egressy Zoltán, Miklóssi Szabó István, Tisza Kata, Tompa Andrea, Vida Gábor. A beszélgetést Mészáros Sándor, a Kalligram Kiadó vezetője moderálja.
20⁰⁰ – Nagyterem
Év szerzője díj átadása • Pokorny Lia **LIAISON** című műsora. Közreműködik Kéméndi Tamás harmonikaművész.

2023. NOVEMBER 18. (SZOMBAT)
11⁰⁰ – Nagyterem
A kis herceg – A gyergyószentmiklósi FIGURA Stúdió Színház produkciója. Rendező: Moşu Norbert-László
11⁰⁰ – Kisterem
Fiatalköltők matinéja – Meghívottak: Demeter Arnold, Kali Ágnes, Kellerwessel Klaus, Vados Anna Házigazda: Ferencz Nagy Zoltán
20⁰⁰ – Underground terem
Szabad színpad – **Az irodalom hangja**
Az est házigazdája B. Szabó Zsolt

FIGYELEM! Jegyekért a **biletmaster.ro**-n a **KULISSZA EGYESÜLETET** keresse, vagy váltson jegyet a **színház jegypénztárában, KÉSZPÉNZZEL.**

MCA Health Care
ORVOSI LABORÁTORIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel novemberre ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

METSZET
MINDEN KEDDEN
21 ÓRÁTÓL

Antal Joós Erikával

Marosvásárhelyi Rádió Románia **96 FM**
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

MEGHÍVÓ

HATÁLYOS ADÓRENDSZER, ADÓZÁSI JOGSZABÁLYOK

Az adózás, mint az állam által egyoldalúan alkalmazott feltétel, megkerülhetetlen, **DE** nem mindegy, hogy az adóügy szövevényes rendszerében mennyire vagyunk **tájékozottak**, s az sem, hogy az érintett vállalkozó mit gondol a rendszerről. Az információ, avagy a tudás **hatalom** – régi igazság, de mindig érvényes!

Ennek szellemében szervez **Kolcsár Károly parlamenti képviselő** és az **RMDSZ Maros megyei szervezete** a megyei pénzügyi hatóságok **szakembereinek** részvételével **TANÁCSKOZÁST** a hatályos **adórendszerről**, adózási **jogszabályokról**. A kerekasztalra a marosvásárhelyi **Kultúrpalota Kistermében** kerül sor, **november 9-én csütörtökön, 11 órától**. Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt – elsősorban vállalkozókat, pénzügyi szakértőket, könyvelőket.

RMDSZ Maros
Megyei Szervezet

Kolcsár Károly
Parlamenti Képviselő

St. Georgius
Manager Club